

Ethiek op de kaart zetten

Auteur Annie Hasker

a.j.hasker@isala.nl

Datum 26 juni 2017

Inventarisatie van aanwezigen

Werkvelden:

Ziekenhuizen

Verpleeghuizen en verzorgingshuizen

Verstandelijk gehandicapten

Psychiatrie

Revalidatie

Eerste lijn

Beginner of gevorderde op gebied van ethiekbeleid

IK HEB HET
NOG NOOIT
GEDAAN,
DUS IK DENK
DAT IK HET
WEL KAN!

-PIPPI LANGKOUS

Doelen van de workshop

Na afloop kunt u met het tienpuntenplan aan de slag om ethiekbeleid in uw zorginstelling te ontwikkelen of te verbeteren.

Na afloop herkent u een aantal factoren die van belang zijn bij het ontwikkelen van ethiekbeleid.

Opbouw van de workshop

- Ontwikkeling ethiekbeleid in Isala en tien puntenplan van NEON (15)
- Gesprek in subgroepen n.a.v. tien puntenplan (35)
 - Groepen met 'beginners'
 - Groepen met 'gevorderden'
 - Groepen ingedeeld naar werkvelden?
- Plenair: Uitwisseling tussen de groepen (5)
- Ideeënflipover en afronding (5)

Aansluiten bij de eigen situatie!

2009 Opheffen van commissie ethiek

2009 Ethiekuren ondergebracht bij Isala Academie

2010 Keus om intern gespreksleiders moreel beraad op te leiden, ook ambassadeursfunctie

2012 Contact met afdeling kwaliteit

2013 Groeiende samenwerking bij onderwijsafdeling co-assistenten

2015 Contact gezocht met JCI leiders

Stuurgroep ethiek

De stuurgroepleden vertegenwoordigen de verschillende geledingen binnen de Isala klinieken.

Management: bedrijfs perspectief

Medische staf: medisch perspectief

Isala Academie: scholingsperspectief

VAR: verpleegkundig perspectief

Coördinator moreel beraad: linking pin voor de stuurgroep op het gebied van ethiek

De verschillende stuurgroepleden laten zich voeden door hun achterban en brengen in voorkomende gevallen beleidsvoorstellen in. Waar nodig wordt een commissie ingesteld of samengewerkt met bestaande commissies.

Ethische vragen worden door de coördinator doorgespeeld naar de juiste deskundigen.

PR

2010 Artikel in Nurse Academy over Utrechts stappenplan

2013 Artikel in TGV september over moreel beraad binnen de Isala klinieken

2014 Artikel in Medisch Contact over het uitzetten van pacemaker

2015 Zakkaartje ethiek
2015 Intranetsite ethiek

2017 Excel archief 2010-2016 aangelegd met hulp van epidemioloog

Ethiekbeleid is best practice JCI 2016

Goede inbedding in organisatiestructuur:

Stuurgroep ethiek verbindt de verschillende lijnen

Inbedding in onderwijsstructuren Isala Academie

Groep gespreksleiders/ambassadeurs moreel beraad

Intranetsite ethiek <http://iris.isala.nl/samenwerking/ethiek>

Protocol ethiek op idoc

Vakgroep geestelijke verzorging is 24/7 beschikbaar voor ondersteuning bij ethische vragen, dit geldt voor alle medewerkers

65 bijeenkomsten moreel beraad in 2016

15 bijeenkomst moreel beraad tot 1 juni 2017

Prospectief, evaluatief

Elk moreel beraad heeft tot concrete stappen geleid

Is dit nu het juiste?

Hadden we dat wel moeten doen?

Stilstaan bij je handelen is vooruitgang.

Aanbod

- Feedback
- Moreel beraad (info z.o.z.)
- Morele counseling
- Intervisie
- Scholing

Contact

acuat en 24/7 feedback en advies

- tijdens kantooruren: bel **4335**
- buiten kantooruren: bel ***99**
- Mailen: geestelijke.verzorging@isala.nl

Moreel beraad

Omdat de patiënt je aan het hart gaat.

Wanneer

- Er is een echte vraag waarop je met de reguliere beroepsethiek en protocollen geen antwoord kunt geven.
- 'de' eenduidig goede oplossing bestaat niet, er zijn meerdere handelingsmogelijkheden met voors en tegens.
- De kwestie speelt op teamnivo of multidisciplinair.

Hoe

- één uur
- interdisciplinair
- o.l.v. gespreksleider
- m.b.v. stappenplan
- concrete casus
- concrete afspraken
- 6-12 personen
- Contact: z.o.z.

Tekortkomingen in Isala

Geld vragen voor een bijeenkomst moreel beraad

Te weinig ondersteuning van gespreksleiders

Wel archiveren, maar niet delen wat er inhoudelijk is gebeurd

Stuurgroep: van beheersmatige groep naar inhoudelijke denktank?

Ethiek is meer dan moreel beraad!

Ethiekbeleid in 2020

Team van gespreksleiders/ambassadeurs

Moreel beraad is volledig geïntegreerd in opleidingen van leerling-verpleegkundigen, co-assistenten en arts-assistenten

Uitkomsten van moreel beraad worden ingezet om kwaliteit van onderwijs en zorg verbeteren.

Er is een professionele intranetsite ethiek

De inhoud wordt gedeeld met de organisatie

NEON: Een tienpuntenplan (de start)

1. Zorg voor voldoende kennis, kunde, ervaring en vaardigheden
2. Zorg dat je medestanders en sleutelfiguren uit de organisatie meekrijgt
3. Sluit aan bij al bestaande praktijken en thema's en formuleer doelstelling voor ethiekondersteuning.
4. Zorg voor voldoende tijd, middelen en mensen
5. Laat mensen ervaring opdoen met ethiekondersteuning

Laura Hartman, Froukje Weidema, Guy Widdershoven, Bert Molewijk,
Handboek ethiekondersteuning, NEON Boom Amsterdam 2016

NEON: Een tienpuntenplan (uitbouw)

6. Veranker betekenis, het nut en de waarde van ethiekondersteuning
7. Zorg dat ethiekondersteuning toegankelijk, bereikbaar en zichtbaar is
8. Werk aan kwaliteit en impact
9. Organiseer eigenaarschap en verantwoordelijkheden
10. Werk cyclisch, zodat ethiekondersteuning zich ontwikkelt en voegt naar de praktijk.

Laura Hartman, Froukje Weidema, Guy Widdershoven, Bert Molewijk,
Handboek ethiekondersteuning, NEON Boom Amsterdam 2016

Vragen?

Mailen:
Annie Hasker

a.j.hasker@isala.nl

Groepsindeling

Keus maken:

Beginners: met name de stappen 1 t/m 5

Gevorderden: met name de stappen 6 t/m 10

Kies vervolgens een groep met mensen uit je eigen werkveld indien mogelijk

Tijdsbewaker

Voorzitter

Gesprekspunten voor de beginners

1. Deel met elkaar waar kennis, ervaring en vaardigheden aanwezig zijn in je organisatie en wat je kunt aanvullen/verbeteren
2. Waar zijn medestanders en sleutelfiguren binnen je organisatie?
3. Zijn er thema's of praktijken waarbij je kunt aansluiten?
Welke positionering van ethiek past het beste in jouw organisatie?
4. Inventariseer hoeveel tijd, middelen en mensen er beschikbaar zijn.
5. Laat mensen ervaring opdoen met ethiekondersteuning.

De laatste 10 minuten:

Formuleer samen doelen voor het komende jaar en maak een vijfjarenplan.

Bedenk daarna individueel welk onderdeel van het vijfjarenplan je de meeste energie geeft. Dit kun je als je wilt plenair inbrengen.

Gesprekspunten gevorderden

Bespreek met name stappen 6 tot 10:

De eerste 5 minuten:

Bedenk bij welk punt je wat van een ander wilt leren.

Bedenk daarna over welk punt je een ander wat kunt leren.

Maak samen een inventarisatie van het bovenstaande en spreek af welke punten je gaat bespreken.

Bespreek de laatste 5 minuten wat tot nu toe goed heeft gewerkt.

Dit delen we plenair.

De ideeënflipover

Boektitels

Websites

Mailadres als je materiaal, tips of beleidsplan wilt delen

Afronding plenair:

Beginnersgroep: Welk onderdeel van het vijfjarenplan geeft je de meeste energie?

Gevorderden: wat heeft goed gewerkt?

Ideeënflipover bekijken/ iets erop zetten.

